juba see, et osa alusmüüre tuli rajada uuesti, mis Tartu soise aluspinna tõttu oli ühendatud suurte raskustega.

Juurde maksta 4—5000 riigitaalrit ei olnud linnal kuidagi võimalik. Juba selletagi oli linnal üle 15000 riigitaalri võlga ja kõik vähegi tulukad varandused võlausaldajate okupeeritud. Kodanikkond omalt poolt teatas, et juhul, kui kuninga poolt määratud rahadest ei jätku, nemadki midagi anda ei taha [140].

Arvestades kõike ülaltoodut oli raad sunnitud loobuma Esseni plaanist ja otsustas ehitada raekoja vanale vundamendile.

Kuid otsuse teostamine ei osutunud kaugeltki nii lihtsaks, nagu raad oli mõelnud. Kuna ehitati kuninga arvel, siis oli valitsusel järelevalve õigus ehituse teostamise üle ja Esseni plaan oli nähtavasti kõrgemal pool leidnud heakskiitmist. Eriti meeldis see Tartu kreisi kohalikule maapealikule ning komandant parun Otto Reinhold Taubele [141], kuid mitte esteetilistel kaalutlustel, vaid nähtavasti peamiselt seetõttu, et temale kuuluvas Luunja mõisas [142] asus ümbruskonna pea ainuke telliskivitehas [143]. Tõenäoselt tuleb panna Taube arvele, et raad, hoolimata kolmest meeldetuletusest, ei saanud kindralkubernerilt mingit vastust oma palvele — lubada ehitada raekoda vanale vundamendile [144]. Kuna raad omapead ehitust alustada ei julgenud, möödus 1685. aasta ehitushooaeg tegevusetult.

Sama aasta sügisel sattus raad gildidega niivõrd tülli, et muutus üldse küsitavaks raekoja ehituse alustamine. Asi algas pinnalt, mil rae ja gildide vahel valitses juba traditsiooniks muutunud pinevus, nimelt linna kassakorra täitmise küsimusest [145]. 16. oktoobril nõudsid gildid raelt, et see kassakorra kohaselt esitaks neile läbivaatamiseks arve raekoja ehitamiseks ostetud materjali kohta ning paneks ülejäänud kontributsiooniraha kassasse [146]. Formaalselt oli nõudmine kõigiti õigustatud, kuid sel näis olevat ka tagamõte — riivata rae poolt raekoja ehitajaks määratud raehärrat Joh. Heinrich Walander'it [147], kelle vastu

---

[139]) Vt. rae kiri kindralkubernerile 25. maist 1685., Cb 1685, (C. c. 5), lk. 191—192.

[140]) P. C. 1685, (C. 35), lk. 273.

[141]) Vt. „Reprotestatio E. E. Rahts contra die beyden Gülden" 19. veebr. 1686, Cb. 1686, (C. c. 6.), lk. 50. „der H. Baron und Landshöfding es (s. t. raekoda) gantz gros wie ein pallais nach H. Oberstl. Essens abris der Rat aber nur klein nach dem alten Fundament aufgerichtet wissen wollte".

[142]) Vt. Stryk, Beiträge z. G. d. Rittergüter Livlands I, lk. 43.

[143]) Vrd. Raesaadikute aruannet läbirääkimiste kohta landshöfding Taubega 14. aprillil 1684, (LXIb 43). A. 1684 tegi raad katset muretseda ehitusmaterjali Venemaalt. Selleks kirjutati Rootsi saatkonnale Moskvas ning paluti teda hankida Tartule luba osta kive ja lupja Pihkvast: P. C. 1684, (C. 34), lk. 150, kiri 5. aprillist, Cb. 1684, (C. c. 4.), lk. 64—66. See üritus jäi aga nähtavasti tagajärjetuks.

[144]) Palvekiri 25. maist, Cb. 1685, (C. c. 5), lk. 191—192, meenutuskirjad 15. juunist ibid., lk. 210, 20. juulist lk. 235—236, 14. septembrist lk. 264.

[145]) Vrd. Bienemann, op. cit., lk. 233—235.

[146]) P. C. 1685, (C. 35.), lk. 495—496.

[147]) Ibid., lk. 2.